DIALÓG

jeseň 2008

O VEĽKOM ŠARIŠI A KANAŠI

5. ročník
3
2008

DESAŤ ROKOV ČINNOSTI Komunitnej nadácie Veľký Šariš

Detské ihriská, podpora aktivít mladých, starostlivosť o dôchodcov, pomoc pri rekvalifikácii nezamestnaných či finančná podpora mnohých projektov vo výške cez 7,5 milióna korún a realizácia vlastných projektov v hodnote 9,5 milióna korún. To je len časť z toho, čo vytvorila za desať rokov fungovania Komunitná nadácia vo Veľkom Šariši. Pre dobro ľudí, pre spoločnosť, pre životné prostredie. Pre niekoho možno málo, pre niekoho zas priveľa. Nadácia vstupuje do ďalšej dekády a rozširuje svoju pôsobnosť do regiónov VÚC Prešova a Košíc. Podstata práce nadácie je v nadšení, radosti, sile a v poslaní šíriť a podporovať dobro. Toto číslo sa zdá byť venované Občianskej voľbe Pivovaru Šariš, ale je venované aj tým, ktorí niečo dokázali.

Poslaním nadácie je pomáhať riešiť problémy občanov, a to nielen v mestečku Veľký Šariš. Najvyšším orgánom nadácie je správna rada, ktorá riadi a kontroluje činnosť nadácie. Členstvo a predsedníctvo v správnej rade je dobrovoľnou a neplatenou funkciou. Už niekoľko rokov ju vedie MVDr. Peter Holakovský.

Ako hodnotíte činnosť komunitnej nadácie za desať rokov jej fungovania?
Som presvedčený, že nadácia si za 10 rokov svojej činnosti dobre plní svoje poslanie. Svedčí o tom aj skutočnosť, že napriek zániku veľkého množstva nadácií a iných neziskových organizácií s lepším štartovným kapitálom, ako mala naša nadácia, sme sa udržali a základné imanie nadácie sa niekoľkonásobne zväčšilo. O úspešnej činnosti nadácie svedčí aj množstvo zrealizovaných projektov a grantov. Iba ich stručné vymenovanie by zabralo neúmerne veľa miesta v Dialógu, preto záujemcom doporučujem návštevu webovej stránky *http://home.nextra.sk/komunit/*, kde sú zverejnené výročné správy o našej činnosti, prípadne nech sa zastavia osobne v kancelárii.

Znamená pre Vás niečo toto "výročie" – budete oslavovať?
Desať rokov úspešnej činnosti nadácie nás všetkých teší a napĺňa hrdosťou. Nijaké špeciálne akcie nechystáme. Napriek tomu mám v úmysle na najbližšom zasadnutí navrhnúť správnej rade zorganizovanie neformálneho predvianočného posedenia pri kapustnici, na ktoré by sme pozvali aj čestných a bývalých členov správnej rady nadácie.

Aká akcia alebo projekt Vám osobne počas rokov utkveli najviac v pamäti?
Nadácia za desať rokov svojej činnosti zrealizovala množstvo akcií a projektov. Najväčšiu radosť mám z tých projektov, ktoré ich zrealizovaním neskončili. Ako príklad môžem uviesť detské ihriská, úprava nábrežia Torysy, alebo rekvalifikačné kurzy, ktoré pomohli viacerým nezamestnaným nájsť si prácu. Niekedy aj pomerne malá finančná podpora zo strany Komunitnej nadácie pomôže dobrému nápadu, aby sa mohol realizovať. Jedným z takýchto nápadov bol aj projekt Divadelné leto na Šarišskom hrade, ktorý sme podporili v roku 2006. S touto myšlienkou v rámci programu Mladí filantropi prišli a pred správnou radou ju prezentovali Mgr. Katarína Pirohová a Ing. Martin Sárossy. Všetkých v správnej rade tento projekt nadchol, no nik nečakal, že jeho realizácia bude doslova veľkolepá. Aktívne sa do neho zapojilo toľko mladých ľudí z Veľkého Šariša, že to nikto nečakal. Už v prvom roku počet návštevníkov na tejto akcii všetkých šokoval a každým ďalším rokom sa ich počet znásobuje. A tak vďaka talentu a obetavosti mládeže z Veľkého Šariša, ale aj vďaka relatívne skromnej finančnej podpore zo strany Komunitnej nadácie, vzniká tradícia, ktorá sa dostáva do povedomia nielen občanov Veľkého Šariša, ale až za hranice okresu.
Chcel by som ešte informovať, že správna rada musí pri schvaľovaní rešpektovať aj priania donorov – darcov finančných prostriedkov. Ak donor určí, že jeho dar môže byť použitý výhradne na aktivity mládeže, správna rada ho nemôže schváliť na projekt pre dôchodcov. V prípade použitia daru v rozpore s podmienkami darcu, by dar musel byť vrátený.

Akú mate víziu do budúcnosti, čo sa týka komunitnej nadácie?
V posledných rokoch sa zdroje na nadačnú činnosť dosť obmedzili. Napriek tomu a napriek niekoľkým neprajníkom verím, že nadácia má perspektívu aj do budúcnosti. Začínali sme ako nadácia pre mesto Veľký Šariš. V súčasnosti aj v dôsledku toho, že mesto nadáciu nepodporuje, rozšírili sme svoju činnosť na väčší región, teda celý Prešovský a Košický samosprávny kraj. Už niekoľko rokov naša nadácia pomáha realizovať projekt Občianska voľba Pivovaru Šariš, v ktorej zastupujem nadáciu ako člen rady reprezentantov. Cez tento projekt sa doteraz rozdelilo niekoľko miliónov korún na vybrané projekty, o ktorých hlasovali občania. V súčasnosti prebiehajú jednania s ďalšími podnikateľskými subjektami, ktoré by podobné projekty chceli s našou nadáciou realizovať.

Michaela Horváthová

Na fotografii:
MVDr. Peter Holakovský

Rekvalifikácia úspešne ukončená

Nezamestnané ženy ukončili vzdelávacie aktivity a prax v projekte: Vybudovanie systému opatrovateľských služieb pre deti vo Veľkom Šariši a Kanaši. Jednotlivé aktivity pomohli už štyrom ženám získať zamestnanie.
Projekt bol spolufinancovaný zo Sektorového operačného programu Ľudské zdroje z Európskeho sociálneho fondu.

www.fsr.gov.sk; www.esf.gov.sk

Fond sociálneho rozvoja

Európsky **sociálny** fond

z obsahu:

Desať rokov činnosti Komunitnej nadácie Veľký Šariš
Rekvalifikácia úspešne ukončená
Nadácia ďakuje za konkrétne výsledky
Mladí filantropi informujú
Občianska voľba Pivovaru Šariš
Rozhodovanie je vo vašich rukách

NADÁCIA ĎAKUJE ZA

Ing. Martinovi Sárossymu, PhD. za štyri mesiace aktívnej práce na záchrane Šarišského hradu, za obnovenie archeologického výskumu, zveľadenie nádvoria, konzervovanie časti hradu a rozvoj bohatej dobrovoľníckej činnosti.

M. Sárossy s hradným kľúčom

Na hrade je super!

Leto na Šarišskom hrade. Aké bolo?

Ľudia sú užasnutí, že sa na hrade začal po tridsiatich rokoch archeologický výskum, že po dlhom čase sa opäť o hrad niekto stará. Je to skupina dobrovoľníkov, ktorú vedie ***Martin Sárossy,*** *autor šiestich projektov na pomoc Šarišskému hradu. Rozprávali sme sa o tom, čo všetko sa udialo na hrade počas leta 2008.*

Podarilo sa nám získať viacero projektov v celkovej hodnote 470 000 Sk. Kým vlani sme sa venovali čisteniu nádvoria a odstraňovaniu krovín, tak toho roku sme sa už mohli pustiť aj do archeológie a konzervácie.

Predchádzala tomu spolupráca s pamiatkovým úradom, spolu vytipovali objekt – Podkovovitú baštu (deviatka). Bol to taký kompromis medzi tým, čo je akútne a čo zvládajú dobrovoľníci. Konkrétne na tej veži bola zrútená časť steny a hrozilo, že spadne celá. Bolo potrebné vymurovať asi 2 m vysoký a 1,5 m dlhý múr. Najprv museli vykonať archeologický prieskum, odkopať zával – pod odborným dohľadom. Pamiatkari z Prešova výskumom poverili študentku archeológie – Ivanu Malinkovú. Kopali celý júl, postupne odoberali vrstvu po vrstve až našli to, čo predpokladali – prah dverí a pôvodnú vápennú dlážku, po ktorej chodili ľudia pred vyše tristo rokmi, kedy hrad zanikol.Najzaujímavejší objav bola pec. **Pec v bašte je niečo zvláštne. Archeológovia zatiaľ sami nevedia povedať, aký účel plnila. Mne osobne sa veľmi páči myšlienka, že to mohla byť hradná pekáreň, ale samozrejme, chce to ešte ďalšie prieskumy.**
Našli tiež množstvo artefaktov – kovových, kostených, keramických. Vzácny kostený predmet je súčiastka z kuše, ktorá slúžila ako spúšťací mechanizmus. Našli sme aj kľúč od brány, pánty z dverí, kladku, ostne zo šípov, guľku z muškety, úlomky kachlíc a asi 300 klincov.

Na obnovu Podkovovitej bašty boli zamerané tri projekty. ***Dobrovoľnícka služba*** (projekt podporila Karpatská nadácia, vďaka grantu U.S. Steel Košice), ***Šarišské hradovanie*** (podporila Kom. nad. Veľký Šariš v programe Mladí filantropi) a ***Tajomstvo hradnej bašty*** (podporilo Konto Orange).

Myšlienka projektov bola postavená na letných táboroch spojených so školením dobrovoľníkov v archeológii a konzervačných prácach. Prišli aj pamätníci posledného výskumu spred tridsiatich rokov a vtedajší vedúci výskumu Doc. Michal Slivka. Prvého tábora sa zúčastnilo 30 skautov, po nich prebrali štafetu zahraniční dobrovoľníci. Medzinárodný tábor sme pripravili v spolupráci s organizáciou INEX, ktorá sprostredkuváva dobrovoľníkov práve na takéto akcie. K nám prišli desiati – zo Slovenska, Španielska, Talianska, Srbska, Ukrajiny a Čiech. Ich hradné obydlie tvorili skautské stany, vodu čerpali z cisterny, varili si na hlinenej peci. Luxusom bola sprcha! Sprchu sme si spravili zo solárnych vakov, ktoré sme zavesili cez deň na slnko a večer sme mali príjemné osvieženie.

Druhý objekt bola Oválna bašta (desiatka). Je to jediný objekt na hrade, ktorý pred tridsiatimi rokmi čiastočne zrekonštruovali a zastrešili. Postupom rokov sa však betónová strecha začala rozpadať a nutne potrebovala opravu. Na hrade sa človek cíti neisto, keď príde búrka a šľahajú blesky, je to nebezpečné. Aj v lete býva na hrade v noci chladno a daždivé dni v stane nie každý znesie. Preto ak chceme pokračovať v dobrovoľníckych táboroch, je potrebné vytvoriť zázemie, kde sa môže človek skryť pred búrkou, do tepla a sucha. Dali sme si úlohu opraviť strechu a bleskozvod. Podarilo sa! Peniaze na strechu išli z Komunitnej nadácie Prešov, z programu ***Korenie Šariša,*** ktorý prerozdeľuje 2% z dane Spoločnosti Pivovary Topvar a.s., z fondu Konto Orange a z Nadácie VÚB. Len pre zaujímavosť – hodnota strechy, vrátane projektovej dokumentácie je asi 230 tisíc korún.

Dobrovoľníkom pomáhali aj ľudia z podhradia. Starosta obce Šarišské Michaľany na celý deň poskytol pracovníkov s krovinorezmi a motorovou pílou. Pán Terek, dopravca, prepravil všetok materiál grátis, plus pridal k tomu ešte jedlo, vodu, pivo a víno. „Pán primátor doniesol pivo a slivovicu, pán Lukáč s manželkou nám spravili vynikajúce lečo, guláš i koláč a mnohí ďalší pomohli. **Všetkým za pomoc ďakujeme.**

Pre návštevníkov sú veľkým lákadlom na hrade kozy. Ožierajú kríčky a na miestach, ktoré dobrovoľníci vysekali už nedovolia kríkom opäť prerásť. Kozy fungovali aj ako živé konzervy. Počas letného táborenia bol obetovaný jeden hradný capko na víne. Ako v stredoveku, po dobrej večeri sme kosti hádzali za hradby.

Šiesty projekt bol **kurz šindliarstva.** Toto zanikajúce remeslo znovu ožilo na hradnom vrchu. Projekt napísal Martin pre obec Šindliar a spolu so starostom ho nazvali ***Šindliarski šindliari.*** Hlavnou myšlienkou bolo, že pre mladých z obce Šindliar, ktorá v erbe aj v názve nesie šindle, pripravili kurz šindliarstva. Kurz sa konal na Šarišskom hrade, pretože kedysi bol aj hrad pokrytý šindľami. Lektora šindliarstva sme našli až vo Veľkom Krtíši. Majster Peter Brada nás učil robiť šindle deň - dva, a potom už učni učili turistov, ako sa šindle strúhajú.
Počas letných večerov na hrade sa našiel čas aj na rozprávanie príbehov. Ľudí najviac zaujímajú legendy. Jedna ešte nie je celkom úplná. Je to legenda o stratenom kľúči k hradnej bašte, v ktorej býva šťastie. Martin Sárossy nám prezradil jej rozprávkový koniec: **„...a ten kľúč sme naozaj našli.“**

Michaela Horváthová

mladí filantropi informujú

Projekt 1: Prázdninová diskoškola, (schválená suma: 5 300,- Sk)
Vedúca projektu: **Nikola Holubová**
Diskotékové vákuum v našom meste sa pokúsil nalomiť projekt tanečnej školy. Diskotéky sa uskutočnili na troch rôznych miestach – v Kultúrno-informačnom centre, v telocvični starej školy a na nádvorí Šarišského hradu.

Projekt 2: Šanca pre centrum mladých, (schválená suma: 6 500,- Sk)
Vedúci projektu: **Michal Slavkovský**
V spolupráci s Kultúrno-informačným centrom vo Veľkom Šariši tento projekt pomohol mladým oživiť nové priestory. Počas prázdnin boli financie pridelené na zabezpečenie vybavenia pre mladých divadelníkov a technické zabezpečenie scénok, s ktorými vystúpili počas Šarišských hradných hier.

Projekt 3: Šarišské hradovanie, (schválená suma: 8 200,- Sk)
Vedúci projektu: **Michal Železník**
Tento rok sa počas letných prázdnin uskutočnili na Šarišskom hrade dva letné tábory. Jeden skautský a jeden medzinárodný. Cieľom tohto projektu bolo dať šancu aj mladým z Veľkého Šariša a Kanaša zapojiť sa do aktivít na pomoc hradu. Výsledky archeologického výskumu, pri ktorom pomáhali mladí, boli prezentované na hrade formou informačného stánku pre verejnosť.

Obliecť si kostým princeznej

O svojom detskom sne a tiež o tom, ako sa rozvíjala myšlienka hier na hrade, sa rozhovorila Katka Pirohová.

Pred tromi rokmi bežal projekt v Komunitnej nadácii – *Mladí filantropi* – určený na aktivity mladých. Katka mala za päťtisíc korún vymyslieť nejaku aktivitu pre mladých. „Veľmi som snívala o tom, aby sa na Šarišskom hrade robili s mladými divadielka v dobových kostýmoch.“ Detský sen o hradných hrách a sprievodkyni, ktorý dovtedy poznala z televíznych záznamov iných hradov, sa mohol uskutočniť aj doma, na Šarišskom hrade. „Bolo to vo mne, a keď mi povedali, že na to budem mať ešte aj peniaze, tak som povedala – dobre!“ To bolo v roku 2006. „Mladých divadelníkov som poznala z predchádzajúcich akcií, ktoré sme robili na Vianoce, Veľkú noc...“ Takto malą základňu mladých, detí aj starších nádejných hercov nielen z Veľkého Šariša, ale aj z Prešova.

„Prvý ročník nás prekvapil v tom, že sme čakali nejaké rodiny, asi 300 ľudí. Mali sme nakúpených tristo špekáčikov, ktoré sme plánovali rozdať, nejaké pivo.“ Prišlo asi 2000 ľudí, samozrejme, špekáčiky sa hneď rozobrali, po pive sa zľahla zem.
„Pri ďalšom plánovaní veľmi pomohol Maťo Sárossy, ktorý nezávisle realizoval projekty, vďaka ktorým sme mali na budúci rok pripravený nádherný priestor prírodného amfiteátra.“ Projekty na úpravu hradného vrchu sa podarilo zrealizovať a kroviny a húštiny sa premenili na lúku. „V prvom roku som netušila, že tam niečo také ako amfiteáter môže byť. A zrazu na druhý rok si tam mohlo sadnúť už päťtisíc ľudí.“

Ako sa vyvíjali hradné hry? „Prvý rok sme mali koníky, šermiarov. Druhý rok sme vedeli, že je potrebné zabezpečiť viac jedla, toalety. Trošku sme sa posunuli ďalej. Čakali sme tých dvetisíc ľudí a prišlo päťtisíc! Neboli sme na to tak celkom pripravení. Pri treťom ročníku sme si mysleli, že už teraz máme po technickej stránke všetkého dosť.“ Boli pripravené chemické toalety, ľudia z červeného kríža, stánky s občerstvením, elektrina. „Ľudia nás opäť prekvapili.“
Počet návštevníkov počas hradných hier 2008 sa odhaduje na približne 9000!

Mesto Veľký Šariš, prispelo najmä poskytnutím pracovníkov a zariadení Technických služieb. Veľmi ochotne vykosili lúku pod hradom, vysypávali výmole na ceste, montovali pódium, prenášali kulisy, obsluhovali elektrocentrály, do ktorých hradili aj benzín. „Celkom dobre mi padlo, že financie išli cez Kultúrno - informačné centrum (peniaze zháňala jeho riaditeľka Iveta Hurná), lebo som s tým nemala žiadne starosti.
Oni vyberali aj vstupné. Mnohí návštevníci však nezaplatili, lebo chodili na tzv. rodinné vstupenky aj podvodom.“

Základná myšlienka, aby sa hrali scénky po celom lese, sa zdá byť najlepšia. Hrad celý doslova ožije. „Keď ľudia vojdú do lesa, akoby vošli do histórie. Celé rodiny idú po lese a už sa tešia na to, čo ich prekvapí a čakajú, čo bude ešte hore – na nádvorí.“ Vstupom do lesa vstúpia do rozprávky. Tam ich čakajú predstavenia mladých i starších hercov. Kostýmy im tohto roku zadarmo požičali z Divadla A. Duchnoviča a Divadla Jonáša Záborského. Dekorácie a kulisy si vyrábali svojpomocne. „Skláňam sa pred ženami, ako sú pani Zdenka Kuhlofelová a Katka Železníková, ktoré vyrobili napríklad trojhlavého draka.“ Čo sa týka scénok: „najväčšie mindráky som mala zo scénky o cigánoch, kde bola aj chúlostivá zamilovaná scéna. Herci to však zahrali úžasne!“ pochválila Katka svojich pomocníkov. Na mladých sa dalo spoľahnúť, sami si tiež oživili dobový tanec z predchádzajúceho roka. Najzodpovednejší prístup mali však najväčšie rodiny. „Obdivujem obetavosť rodiny Muranských (už tradične kráľovský pár), ktorí majú doma 13 detí a chodili na skúšky najpoctivejšie, s dobrou náladou a nadšením.“ **Mnohé celé rodiny organizátorov a pomocníkov sa obetavo zapojili do prípravy i realizácie.** Môžeme poďakovať rodine Komiňákových aj Hurných. „Perfektní boli Slavkovskí & comp. zo Strašidelnej krčmy, ktorí sa tak zamaskovali, že som ich po príchode na hrad ani nespoznala a rozmýšľala som, čo za hercov som to vlastne obsadila. Umelci Ondovci vyrábali nádherné a veľmi vzácne kulisy a zadarmo nám venovali dve obrovské olejomaľby (tzv. „kukátka“ na fotenie), ktoré robili výsostne pre naše podujatie.“ Veľmi spokojná bola Katka s moderátormi aj programom. Krásne scénočky hlavne s najmenšími deťmi robila aj Katka Miženková.
Neskutočný úspech zožal aj obyčajný „chlieb so šmaľcom“.
„Z nevinnej jednohubky sa stala poživeň celého hradu.“ Na začiatku tradične niekoľkí ručne krájali cibuľu, ale pri tom množstve sa napokon zišiel mechanický sekáčik. „Snúbila sa tak história s modernou dobou.“ A to je pre hrad momentálne najdôležitejšie.

Michaela Horváthová

Mgr. Kataríne Pirohovej za zorganizovanie Hradných hier, scenáre, nácviky, hudbu, zabezpečenie servisu a celkovú organizáciu.

Na fotografii: Katka Pirohová

5. ročník Občianskej voľby Pivovaru ŠARIŠ vrcholí

***Občianska voľba Pivovaru Šariš* je grantový program, prostredníctvom ktorého sa prerozdeľujú peniaze spoločnosti Pivovary Topvar, a.s. na podporu projektov mimovládnych neziskových organizácií. Komunitná nadácia Veľký Šariš spravuje peniaze a pomáha pri organizovaní tohto programu. V tomto čísle Dialógu máte možnosť podporiť svojim hlasom dobrú vec. Bližšie predstavujeme štyri šarišské projekty:**

Projekt Šarišské hradné hry 2009 približuje Mgr. Katarína Pirohová:
Pri realizácii projektu *Šarišské hradné hry 2009 – Divadlom oživme zrúcaniny* spolupracujeme s občianskym združením Divadlo PORTÁL – komorné divadlo bez opony. Prvý ročník, ktorý sa konal v roku 2006, počítal s komornou akciou pre rodiny. Prišlo niekoľkonásobne viac ľudí, ako sa očakávalo. Počas troch ročníkov divadelných hier prišlo na hrad niekoľko tisíc návštevníkov. V budúcom roku sa predpokladá, že ich počet sa bude tiež počítať v tisícoch. Preto je potrebné zlepšiť organizáciu hier. „Vidíme mnohé nedostatky. Vyskytli sa problémy s elektrinou, bol nedostatok občerstvenia, nepremyslený systém parkovania. Je potrebné zorganizovať program tak, aby sa dav ľudí rozptýlil na viacero miest po celom hrade, pretože kapacita areálu nádvoria už nepostačuje. Program treba umne rozložiť napríklad pod hrad, ku chyžke a na amfiteáter hore na hrad.“ Toto sú najväčšie problémy, s ktorými zápasia. Hľadajú preto silných partnerov, garantov a sponzorov. Je potrebné zaručiť bezpečnosť návštevníkov, atraktívny program, ale i techniku a dostatok občerstvenia. „Chceme poskytnúť profesionálne služby, aby sa všetci návštevníci cítili príjemne a zároveň zachovať to naše, šarišské, originálne.“ Náklady na zorganizovanie hradných hier v roku 2009 a celý servis sa odhadujú na 480 tisíc korún.

Za projekt Hradná brána opravená hovorí Ing. Martin Sárossy, PhD.:
„Brána Šarišského hradu patrí medzi objekty najviac ohrozujúce bezpečnosť turistov. Koruna brány je silno erodovaná a uvoľnené kamene padajú z výšky niekoľko metrov na turistický chodník, po ktorom denne prejdú desiatky až stovky ľudí. Občianske združenie Rákociho cesta sa už tretí rok snaží pomáhať vlastníkovi, Mestu Veľký Šariš, starať sa o hrad. V tejto pomoci chceme pokračovať aj v nasledujúcom roku. Chceme stabilizovať a opraviť severný hradobný múr s klenbou ponad malú bránu a zakonzervovať korunu severnej steny hradnej brány. Na miestach výkopových prác bude potrebné vykonať archeologický výskum. Súčasťou projektu bude aj víkendové popoludnie pre verejnosť, spojené s brigádou na úprave nádvoria. Pri rekonštruovaní hradu treba zachovávať tradičné postupy ako je murovanie s vápennou maltou. To prebieha veľmi pomaly, pretože táto malta pomaly schne. Cementová malta sa pri rozdielnych teplotách správa inak, ako malta vápenná, preto nie je možné ňou opravovať staré hradné múry. Záchrana hradu je taká murárska chirurgia. Chceme pokračovať v práci, ktorú sme začali toto leto. Na hrade sa robia veľkolepé podujatia, no málokto si uvedomuje, že ten kameň môže kedykoľvek spadnúť. Kritické miesta je potrebné rýchlo opraviť. Preto sa v budúcom roku chceme zamerať na hradnú bránu.“

Projekt Šarišske gavaľire – zvykoslovné tradície a práca našich predkov predstavuje Ing. Rudolf Čižek:
„Občianske združenie *Občiansky klub Veľký Šariš* (OK VŠ) vzniklo v júni 2007. Skupinu *Šarišské gavaľire* tvorí skupina mužov, ktorí sa venujú folklóru, spoločenským vystúpeniam a zachovávaniu tradícií z regiónu Šariš. Členovia skupiny v minulosti úspešne zrealizovali viaceré podujatia: r. 2005 - pásmo *Ket mi prišla kartka* - folklórny festival v Ličartovciach, r. 2006 - Šarišské kosače I. ročník, r. 2007 - Šarišské kosače II. ročník a okrem toho vystúpenia v mestskej galérii, v diecéznom dome, pri odpustových slávnostiach a pri iných akciách.“ OK VŠ plánuje zo získaných peňazí zorganizovať aj štyri kultúrne podujatia. „Festival etnických skupín sa plánuje urobiť ako nultý ročník a plánovaná je účasť rómskych, rusínskych, maďarských a šarišských súborov. Predpoklad je, že to budú detské súbory. Na Majstrovská Slovenska v kosení budú okrem domácich, pozvaní kosci aj z iných regiónov Slovenska. Každému koscovi bude pridelený určitý úsek, ktorý musí skosiť, pričom sa meria čas a výška strniska. Na kosenie trávy očakávame účasť asi 25 - 30 koscov v rôznych vekových skupinách. Na všetkých týchto akciách sa môže zúčastniť každý, kto si chce zmerať sily v kosení, kovaní a brúsení kosy, nielen z Veľkého Šariša, ale aj z iných obcí.“

O skautoch a občianskom združení Slovenský skauting hovorí Michal Novák:
„Skauting je dobrovoľnícka organizácia pre všetkých bez rozdielu veku, národnosti, vierovyznania či sociálneho postavenia. Sme najväčšia mimoškolská organizácia na Slovensku. Máme takmer 7000 členov. Skauti sa venujú aktivitám v rôznych oblastiach. Organizujú vzdelávacie kurzy pre svojich členov, čím zabezpečujú ich fyzický, psychický, duchovný a intelektuálny rozvoj. Okrem toho pracujú na projektoch: *Mojich 8 hodín* – pomoc svojmu okoliu formou práce, *Rangerska služba v Slovenskom Raji* – sprievodcovská služba počas letnej sezóny, pomoc strážnikom v národnom parku. Spolupracujeme s Ligou proti rakovine, Unicefom... Organizujeme rozvoz Betlehemského svetla vo vianočnom období. Za zmienku stojí aj veľmi podobný projekt *Odklínanie hradov* realizovaný na asi 20 hradoch na Slovensku (na Východe sú to Šariš, Turňa, Kapušany, Jaseňov a Zborov).“ Prečo si vybrali pre svoj projekt práve hrad? „Šarišský hrad je veľmi zaujímavé miesto vďaka svojej polohe, má vhodné podmienky na táborenie, ale hlavne, je to niečo netradičné. Počas tohto leta sme toho stihli naozaj dosť. Vyčistili sme časť svahu pred hradnou bránou, vykosili okolie prírodného amfiteátra, pomáhali sme pri konzervácii bašty číslo 9, vysekávali kroviny v areáli hradu a okrem toho sme v dobových kostýmoch informovali turistov o prácach na hrade. Odvedenú prácu počas leta 2008 hodnotím veľmi kladne. Na budúci rok by sme chceli ďalej pokračovať v boji s hustou vegetáciou, hlavne v prednej časti nádvoria a okolo pôvodnej hradnej brány, ďalej pomáhať pri stavebných a konzervačných prácach. Pokúsime sa rozbehnúť prvú amatérsku sprievodcovskú službu na hrade. Okrem toho na hrade bude počas nášho tábora stále zaujímavý popoludňajší program v podobe rôznych kurzov a vystúpenia šermiarov alebo sokoliarov.“

OBČIANSKA VOĽBA PIVOVARU ŠARIŠ

Rozhodovanie je vo vašich rukách

V piatom ročníku Občianskej voľby Pivovaru Šariš postúpilo z dvadsiatich projektov jedenásť. Na výbere sa podieľala porota, ktorej členovia mohli hodnotiť každý projekt ľubovoľným počtom bodov. V každej z piatich kategórií postúpili dva projekty. Výnimku tvorila kategória Športové a detské ihriská, vzdelávanie a ekológia *(z tohto zložitého názvu sa upustilo a nahradil ju jednoduchší –* Životné prostredie*), v ktorej postúpili zo štyroch až tri projekty. O ich ďalšom osude rozhodujete vy, čitatelia Dialógu, ako aj čitatelia denníka Prešovský Korzár a zamestnanci Pivovarov Topvar, a.s.*
Stačí vyplniť hlasovací kupón a podporiť svojím hlasom niektoré z týchto postupujúcich projektov:

Životné prostredie

1. Občianske združenie Barlička – **Záhrada bez bariér = Záhrada radosti** – úprava životného prostredia a oddychovej zóny pre integrovanú komunitu hendikepovaných detí, mladých ľudí a ich rodičov. Upravená lokalita bude tiež slúžiť pre seniorov z okolia, hlavne zo Sídliska II a III v Prešove. Záhrada sa má realizovať v priestoroch ZŠ Matice Slovenskej.
2. Občianske združenie Slovenský skauting, Východoslovenská oblasť – **Dobrovoľnícka služba na Šarišskom hrade II** – zníženie plôch krovinových porastov na nádvorí hradu konkrétnou formou dobrovoľníckych brigád, klčovania pníkov, obnova trávnatého porastu, tvorba ohradenia prepadlísk. Pripravenie kvalitnej skupinovej voľnočasovej aktivity pre mládež počas prázdnin.
3. Občianske združenie Vyrovnávanie šancí – **Poďme spolu do rozprávky** – vybudovanie detského ihriska a skrášlenie prostredia exteriéru materskej škôlky. Vytvorenie dreveného ihriska pre deti na hranie v každom ročnom období v areáli škôlky na Sabinovskej ulici v Prešove.

Šport

1. Občianske združenie Olympijský klub regiónu Prešov – **Plážová hádzaná 2009, Majstrovstvá Slovenskej republiky** – organizačné zabezpečenie jubilejného 15. ročníka turnaja v plážovej hádzanej s medzinárodnou účasťou najmä z družobných miest a družstiev z celého Slovenska, ktoré sa bude konať 4. - 5. júla 2009.
2. Občianske združenie Športový klub nepočujúcich detí – **XVII. ročník medzinárodného halového futbalového turnaja pre nepočujúcich žiakov do 16 rokov** – zorganizovanie sedemnásteho ročníka medzinárodného futbalového turnaja pre nepočujúcich žiakov v období 21. - 27. júna 2009.

Zdravotná starostlivosť a sociálne služby

1. Občianske združenie Detské centrum MEDVEDÍK – **Rozprávkové ihrisko** – v lokalite rodinnej zástavby dekoratívnym a zároveň funkčným spôsobom zútulniť prostredie detských jaslí tak, aby oplotenie korešpondovalo s celkovým dojmom ihriska, ktoré bolo v záhrade rodinného domu vytvorené v máji 2006. Peniaze budú použité na tlač na perforovaný banner (prenášateľný), ktorý sa pripevní na plot.
2. Občianske združenie MabajEnergy – **Mobilita bez bariér** – rozšírenie možností mobility a sociálnej integrácie zdravotne postihnutých osôb. Zvýšenie povedomia verejnosti o možnosti prepravy zdravotne postihnutých osôb. Umožnenie zdravotne postihnutým osobám účasť na spoločenskom dianí. Zorganizovanie mediálnej kampane, Dňa bez bariér, výletov, verejnej zbierky počas akcie Mestský happening.

Kultúrny a spoločenský život (pravidelná činnosť)

1. Občianske združenie Progress FM – **Leto pod hviezdami (2009)** – prevádzkovanie záhradného kina v mesiacoch máj - september 2009 v Prešove. Raz v týždni koncert hudobnej skupiny. Trikrát v týždni filmové predstavenie. Úhrada premietacích práv na 40 predstavení, údržba web stránky, reklama.
2. Občianske združenie Občiansky klub Veľký Šariš – **Šarišske gavaľire - zvykoslovné tradície a práca našich predkov** – zorganizovanie štyroch kultúrnych podujatí zameraných na zachovanie ľudových tradícií: Majstrovstvá Slovenska v kosení trávy, žatva, mlátenie obilia. Nultý ročník folklórneho festivalu etnických skupín (rómskych, rusínskych, maďarských, šarišských).

Kultúrny a spoločenský život (jednorazová aktivita)

1. Občianske združenie Divadlo PORTÁL - komorné divadlo bez opony – **Šarišské hradné hry 2009 - Divadlom oživme zrúcaniny** – podporenie ochotníckeho divadla v regióne hlavne so zapojením mládeže. Vybudovanie tradície obľúbeného kultúrneho podujatia. Oživenie kultúrno-historickej pamiatky – Šarišského hradu, vzbudenie záujmu o jej udržiavanie.
2. Občianske združenie Rákociho cesta – **Hradná brána opravená** – aktívne prispieť k záchrane kultúrnej pamiatky, zvýšenie bezpečnosti turistov a návštevníkov kultúrnych podujatí na Šarišskom hrade, podpora dobrovoľníckej práce pre záchranu hradu Šariš. Archeologický výskum a návrh konzervácie hradnej brány, odborné murárske práce.

INFO

V piatom ročníku Občianskej voľby Pivovaru Šariš sa uchádzalo o podporu vo výške 1 753 990 Sk 20 projektov z okresov Prešov, Sabinov, Vranov nad Topľou.

Do finále postúpilo 11 projektov z okresu Prešov, ktoré žiadajú z Fondu Občianskej voľby 952 950 Sk.

PREDSTAVENIE 11 PROJEKTOV V DENNÍKU PREŠOVSKÝ KORZÁR BUDE 24.10., 29.10., 31.10., 5.11., 7.11., 12.11. HLASOVACÍ KUPÓN BUDE UVEREJNENÝ V DENNÍKU PREŠOVSKÝ KORZÁR 12.11.2008 a 14.11.2008.

hlasovací kupón

HLASOVACÍ KUPÓN

OBČIANSKA VOĽBA PIVOVARU ŠARIŠ

Dávam svoj hlas týmto projektom v jednotlivých oblastiach:

Životné prostredie		Šport		Zdr. starostlivosť a soc. služby		Kultúra - pravidelná činnosť		Kultúra - jednorazové aktivity	
č. projektu		č. projektu		č. projektu		č. projektu		č. projektu	

Informácie o hlasujúcom
Meno:
Priezvisko:
Ulica:
Mesto, PSČ:
Podpis:

Kupón zašlite do 24. novembra

Hlasovací kupón zašlite na adresu:
Komunitná nadácia Veľký Šariš
Nám. Sv. Jakuba č. 26
082 21 Veľký Šariš
Heslo: Občianska voľba

nadácia sa pýta

Môže samospráva po desiatich rokoch úspešnej činnosti nadácie, ktorej vznik podporila, súdnou cestou navrhnúť jej zrušenie?

Odpovedá advokátka JUDr. Eva Petránová:
Navrhnúť môže, otázka vžak znie, či návrh bude úspešný...(?)
O zrušení nadácie podľa účinného zákona rozhoduje jedine správna rada nadácie. Existuje mnoho príkladov z praxe, kedy zriaďovateľ zanikol, ale nadácia, ktorej vznik podporil, úspešne pracuje naďalej.

Dialóg o Veľkom Šariši a Kanaši JESEŇ 2008 je nepredajný informačník Komunitnej nadácie Veľký Šariš so sídlom: Nám. Sv. Jakuba č. 26, 082 21 Veľký Šariš , tel.: 051/77 620 13, e-mail: komunitna@zoznam.sk, http://home.nextra.sk/komunit.
Na vydaní tohto čísla aktívne spolupracovali: Mgr. Michaela Horváthová, MVDr. Peter Holakovský, Mgr. Viola Janošková, Mgr. Štefánia Lenzová, Mgr. Katarína Pirohová, PhDr. Alica Vojčíková, Ing. Martin Sárossy, PhD.
Autor fotografií: MVDr. Peter Holakovský a archív O.z. Rákociho cesta.
Grafická úprava: Monika Kraslová. Tlač: Vydavateľstvo ROKUS, November 2008. Náklad: 1 300 ks.

Poznámka: Z dôvodu rozšírenia pôsobnosti Komunitnej nadácie Veľký Šariš do regiónov VÚC Prešova a VÚC Košíc, vydávanie informačníka Dialóg o Veľkom Šariši a Kanaši bude sporadické, podľa potreby poskytnutia dôležitých informácií obyvateľom mestečka Veľký Šariš. Komunitná nadácia Veľký Šariš bude vo väčšej miere využívať pre informovanosť verejnosti o svojich grantových výzvach a aktivitách regionálne média Prešova a Košíc.